

การพัฒนาระบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนสบตำวิทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์)

Development on the Assessment System for Learners’ Activity Development of Pratom Suksa 4 – 6 Students at Sop Tam Withaya (Paeng Pakdee Upthum) School.

จินตกานท์ แสนอก^{1*}
Jintakan Saonork^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนสบตำวิทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้ระบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนสบตำวิทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์) ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยคือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ในปีการศึกษา 2552 คณะกรรมการสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบประเมินพฤติกรรม แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบบันทึก แบบสังเกต แบบรายงาน แบบสำรวจ แบบประเมินความเหมาะสม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ระบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนสบตำวิทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์) ที่เหมาะสม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลักคือ 1) องค์ประกอบด้านปัจจัย 2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ 3) องค์ประกอบด้านผลผลิต 4) องค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับ ผลการประเมินความเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินความคิดเห็นของผู้ใช้ระบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนสบตำวิทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์) ประเมินด้านมาตรฐานความถูกต้องครอบคลุม ด้านมาตรฐานการใช้ประโยชน์ ด้านมาตรฐานความเป็นไปได้และด้านมาตรฐานความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การพัฒนา, ระบบประเมินผล, กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

¹ ครูศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัด ประเมิน และวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

¹ Master of Education, Research and Education Evaluation, Lampang Rajabhat University.

* Corresponding author. Tel. 089-8543355 E-mail : knt_2550@hotmail.com

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop an assessment system for learners' activity development of Pratom Suksa 4-6 students at Sop Tam Withaya (Paeng Pakdee Upthum) school and 2) to investigate the opinion of the system users. The data for this research were obtained from an administrator, teachers were responsible for student activity teaching, of the 2009 academic year and members of the School Educational Committee. The instruments used for this study included a questionnaire and forms for behavior assessment, test, note, report, survey and satisfaction assessment. The quantitative data were analyzed through descriptive statistics such as mean and standard deviation.

The results revealed that the appropriate assessment system for learners' activity development of the Pratom Suksa 4-6 students at Sop Tam Withaya (Paeng Pakdee Upathum) school consisted of 4 main components. In that, there were 1) input, 2) process, 3) output, and 4) feedback. The evaluation of the appropriateness of the assessment system for learners' activity development revealed the appropriateness of the four components with the average scores at excellent degrees. Furthermore, it was also found that the users' opinion on the standard for utilization, possibility and appropriateness of the assessment system suggested being at high degrees.

Keywords : development, the assessment system, learners' activity

ความสำคัญขอปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึษา การประกอบอาชีพและการศึษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ การพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาที่สมดุลอย่างเป็นองค์รวมทุกด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีพื้นฐานทางจริยศาสตร์ ความเป็นคนดีทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสร้างองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึษาและพลศึษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ และร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่บูรณาการองค์ความรู้ ทักษะและเจตคติที่เกิดจากการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึษาธิการ, 2552. หน้า 4 - 8)

โรงเรียนสบตำววิทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์) เป็นโรงเรียนขยายโอกาส เปิดทำการสอน 3 ระดับตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัย ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีนักเรียน 176 คน มีครูผู้สอน 14 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาครูสอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษา ครูผู้สอนคือ ครูประจำชั้นทำการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จึงทำให้แต่ละคน มีความถนัดแตกต่างกัน ครูเป็นผู้เสนอกิจกรรมหรือโครงการของโรงเรียนแล้วนำเสนอในที่ประชุมเพื่อดำเนินการต่อไป กิจกรรมการเรียนการสอนมีครูวิชาการในแต่ละระดับชั้น คอยให้คำปรึกษาดูแล ตั้งแต่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกิจกรรมหรือโครงการ ตลอดจนการวัดและประเมินผล

ในการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสบตำววิทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์) มีการดำเนินการ ดังนี้ กิจกรรมลูกเสือ ครูผู้สอนผ่านการอบรมวิชาลูกเสือขั้นต้นทุกคน แต่ไม่มีความถนัดหรือทักษะทางลูกเสือ การเปิดประชุมกองจึงต้องขอความอนุเคราะห์จากผู้นำกับลูกเสือ ระดับชั้นมัธยมศึกษา มาเปิดประชุมกองให้ จากนั้นให้แต่ละชั้นเข้าเรียนวิชาลูกเสือกับครูประจำชั้น การเข้าค่ายพักแรม โรงเรียนได้จัดร่วมกับโรงเรียนในกลุ่มพระธาตุจอมปิงทุกปี ในส่วนการประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ จึงใช้ผลการประเมินจากกิจกรรมการเข้าค่ายพักแรมเพียงส่วนเดียว

กิจกรรมแนะแนว โรงเรียนได้จัดกิจกรรมตลอดปีคือ แนะแนวในชั่วโมงโฮมรูม หรือสอดแทรกกับสาระการเรียนรู้อื่น ในด้านการแนะแนวส่วนตัว ปัญหาทางบ้าน การเรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคล การศึกษาต่อระดับมัธยม จึงเป็นหน้าที่ของครูประจำชั้น ครูเวรประจำวัน ครูเวรประจำสัปดาห์ ผลการประเมินพบว่านักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินจากครูประจำชั้นทุกคน

กิจกรรมชุมนุม โรงเรียนได้เปิดให้มีกิจกรรมชุมนุมตามความต้องการของผู้เรียน และความถนัดของครูผู้สอน โดยในภาคเรียนที่ 1 ประกอบด้วย ชุมนุมขนมไทย ชุมนุมดอกไม้ประดิษฐ์ ภาคเรียนที่ 2 ประกอบด้วย ชุมนุมดนตรีพื้นเมือง ชุมนุมกีฬา แต่ละชุมนุมมีครูที่ปรึกษาตามความถนัดของครู มีประธานชุมนุม เลขานุการ ปฏิคมของแต่ละชุมนุม การฝึกปฏิบัติเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนหรือครูประจำชั้น ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนร้อยละ 80 ถือว่าผ่านการประเมิน

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ทุกคนได้ปฏิบัติตามโครงการของโรงเรียนคือโครงการวันสำคัญของท้องถิ่น โครงการประเพณีเก่าแก่ โครงการธนาคารขยะ เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีจิตสาธารณะเพื่อโรงเรียน เพื่อสังคม เพื่อครอบครัว เป็นกิจกรรมอาสาทำความดีด้วยความเต็มใจ ตลอดจนการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นในหมู่บ้าน นักเรียนและครู ต่างมีส่วนช่วยกันดำเนินงานทั้งในเวลาเรียน นอกเวลาเรียน วันหยุด หรือวันเสาร์ วันอาทิตย์

ในส่วนของการวัดและประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียน ของนักเรียนระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ผู้ประเมินประกอบด้วย ครูผู้สอนและครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมีการดำเนินการคือ มีการตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด คือ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 การประเมินกิจกรรมจากการปฏิบัติ ผลงาน/ชิ้นงาน ครูผู้สอนได้ประเมินตามแบบฟอร์มของวิชาการโรงเรียน คือ ตารางตรวจสอบเวลาเข้าเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

จากสภาพการจัดกิจกรรมและการดำเนินการวัดและประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ผ่านมาของโรงเรียนสบตำววิทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์) จะเห็นว่า ครูประจำชั้นหรือครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ความสนใจ วุฒิภาวะของผู้เรียน แต่ไม่ได้กำหนดตัวชี้วัดของแต่ละกิจกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรมนั้นๆ การกำหนดเวลาเรียนของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 กำหนดไว้ปีละจำนวน 120 ชั่วโมง สำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมไว้อย่างหลากหลาย น่าสนใจ เน้นเวลาเข้าร่วมกิจกรรม

พฤติกรรมกาปฏิบัติ ส่วนผลงาน/ชิ้นงานของผูเรียนมี แตขาดการรวบรวม มีแบบบันทึกผลงานนักเรียน ครูแต่ละคนจัดทำขึ้นเหมือนกันบ้างไม่เหมือนกันบ้าง ไม่ได้ตกลงเป็นแนวเดียวกัน ไม่มีระบบการประเมิน ที่แน่นอน แต่มีความมุ่งหวังให้ผูเรียนประสบผลสำเร็จตามผลที่คาดหวังของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผูเรียน

ด้วยเหตุนี้ ผูวิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผูเรียนระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนสบต้าวทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์) จึงสนใจที่จะพัฒนาระบบประเมินผล กิจกรรมพัฒนาผูเรียน สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนสบต้าวทยา (แปงภักดี อุปถัมภ์) เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถประเมินผูเรียนได้ตรงตามสภาพจริงของผูเรียน ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลมาใช้ ในการวางแผนเพื่อพัฒนาผูเรียนให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาระบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผูเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนสบต้าวทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์)
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้ระบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผูเรียนของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนสบต้าวทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์) ในด้านองค์ประกอบและมาตรฐาน ของระบบ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis)

การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) เป็นการเตรียมการพัฒนาระบบประเมินกิจกรรมพัฒนา ผูเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนสบต้าวทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์) มีขั้นตอน ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบประเมินกิจกรรมพัฒนาผูเรียนของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 รวบรวมเป็นเอกสารประกอบการประชุม ระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดระบบประเมิน กิจกรรมพัฒนาผูเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนสบต้าวทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์)
2. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบประเมินกิจกรรมพัฒนาผูเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา
3. เชิญประชุมเพื่อระดมความคิดเห็น เพื่อกำหนดระบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผูเรียนของ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนสบต้าวทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์)

ขั้นตอนที่ 2 การสังเคราะห์ระบบ (System Synthesis)

การสังเคราะห์ระบบ (System Synthesis) เป็นการกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์การพิจารณาระบบประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนสบตำววิทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์) มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ยกร่างตัวชี้วัดระบบประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนสบตำววิทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์) และเกณฑ์การพิจารณาที่ได้จากการประชุมระดมความคิด
2. เสนอร่างตัวชี้วัดระบบประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนสบตำววิทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์) และเกณฑ์การพิจารณาต่อครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. กำหนดตัวชี้วัดหรือเกณฑ์พิจารณาเพื่อประเมินระบบประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนสบตำววิทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์)

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบระบบ (System Design)

การออกแบบระบบ (System Design) เป็นการกำหนดองค์ประกอบของระบบประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนสบตำววิทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์) มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. กำหนดวิธีการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยครูผู้สอนร่วมกันพิจารณาใช้วิธีประเมินแบบไหนและใครเป็นผู้ให้ข้อมูล
2. กำหนดเครื่องมือวัดระบบประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนสบตำววิทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์) ร่วมกันพิจารณาว่าควรเลือกใช้เครื่องมือรูปแบบใด
3. กำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย คณะกรรมการพัฒนาระบบประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ร่วมกันพิจารณาการเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล การนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลร่วมกันพิจารณาเกณฑ์การตัดสินร่วมกัน พิจารณาลักษณะและรูปแบบการรายงานผล
4. ยกร่างองค์ประกอบของระบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนสบตำววิทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์)
5. จัดทำคู่มือแนวทางการประเมินผลระบบประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนสบตำววิทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์) ในคู่มือประกอบด้วย จุดประสงค์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตัวชี้วัดและเกณฑ์การพิจารณา การกำหนดวิธีการประเมินและผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือวัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการประมวลผล เกณฑ์การตัดสินและรายงานผล

ขั้นตอนที่ 4 การวัดและตรวจสอบระบบ (System Measurement)

การวัดและตรวจสอบระบบ (System Measurement) โดยได้จัดระบบการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็น 4 ด้านคือ ด้านปัจจัย (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) นำส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบระบบก่อนนำไปใช้

ขั้นตอนที่ 5 การนำระบบไปใช้ (System Implementation)

การนำระบบไปใช้ (System Implementation) เป็นการทดลองใช้และปรับปรุงระบบการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนสบตำววิทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์) มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ขันเตรียมและดำเนินการจัดปัจจัยความพร้อมในการทดลองใช้ระบบการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

1.1 จัดการประชุม ชี้แจงหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ ให้ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำระบบการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ได้ไปใช้ได้ ประกอบด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตัวชี้วัดและเกณฑ์การพิจารณา วิธีการประเมิน เครื่องมือ ผู้ให้ข้อมูล วิธีการรวบรวมข้อมูล วิธีการประมวลผล เกณฑ์ตัดสินผลการประเมิน การรายงานผลในแต่ละกิจกรรม

1.2 การจัดเตรียมคู่มือแนวทางประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เครื่องมือต่างๆ และแบบ รายงานผล เพื่อให้คณะกรรมการผู้รับผิดชอบการประเมินและครูผู้สอนได้ศึกษา

1.3 เตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยประสานงานและร่วมวางแผนการทดลองใช้ระบบกับคณะกรรมการ ผู้รับผิดชอบการประเมินและครูผู้สอน

2. นำระบบไปทดลองใช้จริง

2.1 นำไปใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนสบตำวิทยา (แบ่งภาคต่อภาค) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552

2.2 การทดลองใช้ระบบการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อนำผลการทดลองใช้ ไปปรับปรุง และพัฒนาระบบการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในระหว่างดำเนินการทดลองใช้ผู้วิจัยได้เข้าร่วม ดำเนินการกับผู้ปฏิบัติโดยประสานงานและร่วมมือกันแก้ไขปัญหาต่างๆ

3. ประเมินผลการใช้ระบบการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หลังจากให้นำระบบไปทดลองใช้จริงแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการประเมินระบบ โดยมีวิธีการดังนี้

3.1 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูผู้สอน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ แบบประเมินความคิดเห็นต่อการใช้ระบบเป็นแบบ มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์ประเมินความคิดเห็นการใช้มีดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72 - 73)

ระดับ คะแนนเฉลี่ย ความหมาย

5	4.51 - 5.00 เหมาะสมมากที่สุด
4	3.51 - 5.00 เหมาะสมมาก
3	2.51 - 3.50 เหมาะสมปานกลาง
2	1.51 - 2.50 เหมาะสมน้อย
1	1.00 - 1.50 เหมาะสมน้อยที่สุด

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการขอความร่วมมือในการประเมินความคิดเห็น เกี่ยวกับผลการใช้ของระบบการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมิน ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. นำผลที่ได้จากการประเมิน มีข้อบกพร่องอะไรบ้าง นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ไป ปรับปรุงระบบให้สมบูรณ์ขึ้นต่อไป

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาระบบการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนสบตำวิทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์) พบว่า การพัฒนาระบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีองค์ประกอบ 4 ด้านคือด้านปัจจัย (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)
2. ผลการประเมินความคิดเห็นของระบบการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนสบตำวิทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์) ในด้านองค์ประกอบและมาตรฐานของระบบ พบว่า องค์ประกอบการพัฒนากระบวนการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในด้านปัจจัย มีวัตถุประสงค์ กรอบแนวทางการจัดกิจกรรม และผู้ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านกระบวนการ การวางแผนการแต่งตั้งคณะกรรมการ การสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูลประเมินกิจกรรม ส่วนใหญ่มีผลการประเมินความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นคู่มือระบบการประเมิน การกำหนดขั้นตอนและกิจกรรมการประเมิน มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ด้านผลผลิต มีผลการประเมินความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ ด้านข้อมูลย้อนกลับ มีผลการประเมินความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก สรุปผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินความคิดเห็นตามมาตรฐานของ Joint Committee on standards for Educational Evaluation. (นงเยาว์ อุทุมพร, 2547. หน้า157) ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน พบว่า ด้านมาตรฐานความถูกต้องครอบคลุมด้านมาตรฐานการใช้ประโยชน์ ด้านมาตรฐานความเป็นไปได้ และด้านมาตรฐานความเหมาะสม ส่วนใหญ่มีผลการประเมินความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ยกเว้นมาตรฐานความเหมาะสม รายการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณอย่างเหมาะสมและถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด

สรุป อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนาระบบการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนสบตำวิทยา (แปงภักดีอุปถัมภ์) พบว่า ระบบการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้นประกอบไปด้วย ปัจจัย (Input) ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กรอบแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือ เนตรนารีและชุมนุม/ชมรม) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นลักษณะกิจกรรมต่างๆ และโครงการของโรงเรียน ผู้ประเมิน ได้แก่ ครูผู้สอน/ที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กระบวนการในระบบ (Process) ได้แก่ การวางแผนประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์การพิจารณาของแต่ละกิจกรรม การสร้างและพัฒนาเครื่องมือให้กรรมการประเมินผล การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยร่วมกับคณะครูผู้สอน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ร่วมกันดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามตารางแต่ละกิจกรรม ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ผลผลิตของระบบ (Output) ได้แก่ แบบบันทึกผลการประเมินแต่ละกิจกรรม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 มีรายงานผลการประเมินสำหรับนักเรียน และรายงานผลการประเมินสำหรับโรงเรียน ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็น

ผู้รายงาน ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้ใช้ระบบ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมทุกคนในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พิจารณาข้อเสนอ คำวิพากษ์วิจารณ์และข้อเสนอต่างๆ ไปใช้แล้วรายงานกลับไปยังผู้มีส่วนร่วมทุกคน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงเยาว์ อุทุมพร (2547, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาระบบการส่งเสริมการประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับผู้บริหาร เขตพื้นที่การศึกษา ได้ระบุว่า กลไกการทำงานของระบบ ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า/ระบบเตรียมการ กระบวนการ/ระบบตรวจสอบ ผลผลิต/ระบบรายงานผล ระบบสนับสนุน และพัฒนา จากการนำระบบไปทดลองใช้ ผลการประเมินระบบส่งเสริมการประเมินสถานศึกษาแสดงให้เห็นว่าระบบที่พัฒนาขึ้นนี้มีประโยชน์ มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม มีความถูกต้อง ผู้ใช้ระบบและผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยา คูวิรัตน์ (2539, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร ได้ระบุว่า รูปแบบของระบบการประเมินผล การปฏิบัติงานของครู ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับ โดยเน้นการประเมินผลในด้านการสอนของครูเป็นหลัก ปัจจัยนำเข้าของระบบ ประกอบด้วย ผู้ประเมินคือหัวหน้าหมวดวิชา เพื่อนครู และครูประเมินตนเอง คณะกรรมการสรุปผลการประเมิน การปฏิบัติงานของครู เพื่อสรุปผลการประเมินให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล การปฏิบัติงานของครู กระบวนการของระบบ ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการตัดสิน ผลการประเมิน การปฏิบัติงานของครู การชี้แจงรายละเอียดของระบบการประเมิน การดำเนินการประเมินผล การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานของครู การชี้แจงรายละเอียดของระบบการประเมินผล การดำเนินการประเมินผล การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานของครู ผลผลิตของระบบ ประกอบด้วย สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานของครูแต่ละคน สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานของครูแต่ละหมวดวิชาในภาพรวม สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานของครูทั้งโรงเรียนในภาพรวม ข้อมูลป้อนกลับของระบบ ประกอบด้วย การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ครูแต่ละบุคคล และการให้ข้อมูลป้อนกลับระดับโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล ว่องวาณิช (2543, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา ได้ระบุว่า สถานศึกษาต้องสนับสนุนการทำงานแบบ TEAM ซึ่งมีหลักการ 4 ประการคือ มีการทำงานเป็นทีม (Team-work) มีการประเมินที่ต่อเนื่องยั่งยืน (Eternity) มีความตระหนักในคุณค่าของการประเมิน (Awareness) และมีการกำกับติดตามการทำงานอย่างเป็นระบบ (Monitoring) เพื่อบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานหลัก 3 ด้าน คือ มาตรฐาน IPO ได้แก่ มาตรฐานด้านปัจจัย (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) โดยองค์ประกอบของการทำงานที่สำคัญที่อยู่ในระบบการประเมินผลภายใน

2. ผลการประเมินความคิดเห็นของการใช้ระบบการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนสบตาวิทยา (แบงภักดีอุปถัมภ์) ในด้านองค์ประกอบและมาตรฐานของระบบ ผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปราย คือ ผลการประเมินความเหมาะสมของระบบประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านปัจจัย มีวัตถุประสงค์ของการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กรอบแนวคิดการจัดกิจกรรม ผู้ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านกระบวนการมีการวางแผนประเมินผลการปฏิบัติงาน การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการประเมินกิจกรรม ด้านผลผลิตมีแบบบันทึกคะแนน การรายงานผลการประเมินสำหรับนักเรียน รายงานผลการประเมินสำหรับโรงเรียน และด้านข้อมูลป้อนกลับ เป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้ใช้ระบบ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นด้านผลผลิตและด้านข้อมูลป้อนกลับ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และการประเมินมาตรฐาน

ความถูกต้อง ครอบคลุมมาตรฐานการใช้ประโยชน์ ทำให้ทราบว่ามีการใช้ประโยชน์ มีการเผยแพร่ การรายงาน ส่งผลกระทบบัให้มีการพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานความเป็นไปได้ มีวิธีการและ ขั้นตอนในกระบวนการประเมิน วิธีประเมินเป็นที่ยอมรับ มีระบบการประเมินให้ผลที่คุ้มค่าและประหยัด และ มาตรฐานความเหมาะสมทุกมาตรฐานส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากในขั้นตอนการพัฒนาระบบ การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการนำครูผู้สอน หัวหน้างานวิชาการ กรรมการสถานศึกษา เข้ามา มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบทุกคน ส่งผลให้ระบบมีความถูกต้องครอบคลุม สามารถนำไปใช้ประโยชน์ มีความเป็นไปได้ และเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาศ บัตรเจริญ (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลสาระการเรียนรู้พลศึกษา ตามมาตรฐานการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ได้ระบุว่า จากการทดลองนำระบบไปใช้ และผลการประเมินระบบ แสดงให้เห็นว่า ระบบการวัดและประเมินผลสาระการเรียนรู้พลศึกษาที่พัฒนาขึ้น มีประโยชน์ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ มีความเหมาะสม มีความถูกต้อง นอกจากนี้ ผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจในระบบการวัดและประเมินผลสาระการเรียนรู้พลศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชิต ฤทธิ์จัญญ (2538, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการประเมินตนเอง ในการใช้หลักสูตรสำหรับโรงเรียน มัธยมศึกษา ได้ระบุว่า ระบบการประเมินตนเองที่พัฒนาขึ้น มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ สามารถนำไปใช้ดำเนินการประเมินการปฏิบัติงานได้จริง มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ ซึ่งมีประโยชน์ต่อการบริหารงานหรือการปฏิบัติงาน ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจเพื่อการปรับปรุง และพัฒนางานการใช้หลักสูตรของโรงเรียน มาตรฐานด้านความเหมาะสม โดยมีความเหมาะสมกับระบบ การบริหารหรือการปฏิบัติงานและสะดวกต่อการนำไปใช้ดำเนินการประเมินตนเอง ในการใช้หลักสูตร สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา มาตรฐานด้านความครอบคลุม ซึ่งช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีความเชื่อถือได้ ถูกต้องตรงกับสภาพการปฏิบัติงานจริง มีความครอบคลุม ครบถ้วนเพียงพอต่อการตัดสินใจ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานการใช้หลักสูตรของโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอังคณา ตุงคะสมิต (2550) ได้พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ได้ระบุว่า มีองค์ประกอบของระบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย ระบบย่อยซึ่งดำเนินการต่อเนื่องเป็นวงจร 4 ระบบ ได้แก่ ระบบวางแผน (Plan) ระบบ ปฏิบัติการ (Act) ระบบตรวจสอบ (Observe) ระบบสะท้อนผล (Reflect) ซึ่งทุกระบบมีขั้นตอนในการ ดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติการ ขั้นตรวจสอบ และขั้นสะท้อนผล ผลการใช้ระบบโดย การนำระบบการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียนไปสู่การปฏิบัติ ด้านการใช้ประโยชน์ของระบบ มีความชัดเจนในทุกขั้นตอนตอบสนองต่อความต้องการของทุกฝ่าย และทำให้เกิดการพัฒนาการสอนของครูและ การเรียนของผู้เรียน ผลการประเมินเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ในการร่วมมือแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน ให้ดียิ่งขึ้น ด้านความเป็นไปได้ ในการปฏิบัติจริงเป็นที่ยอมรับ เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของทุกฝ่าย ด้านความเหมาะสม ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมิน เป็นธรรม โปร่งใส คำนึงถึงประโยชน์ผู้เรียนเป็นหลัก ดำเนินการด้วยความรับผิดชอบและมีจรรยาบรรณ ด้านความถูกต้องน่าเชื่อถือ มีความสอดคล้องกับความ สำคัญและความจำเป็นในการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน วัดดูประสงค์สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มีการบรรยายกระบวนการดำเนินการชัดเจน สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา กำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน ด้านผลที่เกิดขึ้นกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความพึงพอใจ มีส่วนร่วมในการพัฒนา ผู้เรียน ประเมินผู้เรียนในทิศทางเดียวกัน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

สำหรับครูผู้สอนในการนำรูปแบบการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลควรดำเนินการดังนี้

ผู้ใช้ควรศึกษาคู่มือการดำเนินการประเมินอย่างละเอียด รูปแบบการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นในงานวิจัยนี้ เป็นโครงสร้างทางความคิดเกี่ยวกับการประเมิน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่แสดงระบบ หรือแนวทางการประเมินอย่างเป็นรูปธรรมและได้ผ่านการนำไปใช้ในสภาพจริงในโรงเรียนมาแล้ว แม้ผลสรุปจากการใช้รูปแบบการประเมินนี้จะสรุปได้ว่า การพัฒนาระบบการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนสบตำวิทยา (เป่งภักดีอุปถัมภ์) ที่พัฒนาขึ้นนี้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับได้ก็ตาม แต่การนำระบบการประเมินไปใช้จะไม่ประสบผลสำเร็จได้เลยในเชิงปฏิบัติถ้าผู้ใช้ไม่ได้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในคู่มืออย่างจริงจัง การดำเนินการตามรูปแบบ การประเมินสามารถทำได้ โดยการศึกษาคู่มือการดำเนินการประเมินอย่างละเอียดในเบื้องต้น และปฏิบัติตามแนวทางการประเมินที่กำหนดไว้ในคู่มือ ตลอดระยะเวลาทำการประเมิน

เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลเป็นนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ดังนั้นภาษาที่ใช้ในสมุดบันทึกจึงอาจไม่เหมาะสมกับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ ควรนำระบบการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในระดับชั้นอื่นๆ โดยประยุกต์ให้เหมาะสม สอดคล้องกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยติดตามการนำตัวบ่งชี้ เกณฑ์คุณภาพ และระบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไปใช้ว่า มีความเหมาะสมกับสภาพจริงในบริบทต่างๆ เพียงไร โดยเฉพาะเมื่อนำไปใช้กับครูในสถานศึกษาที่มีสภาพพื้นที่และชุมชนแตกต่างกัน
2. การพัฒนาระบบครั้งนี้เป็นการนำไปใช้ทดลองกับนักเรียนใน 1 ภาคเรียน ควรนำไปทดลองใช้กับนักเรียน 2 ภาคเรียนหรือนำไปใช้กับนักเรียนระดับชั้นอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จุฬามาศ บัตรเจริญ. (2547). **การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลสาระการเรียนรู้พลศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในระดับมัธยมศึกษา**. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงเยาว์ อุทุมพร. (2547). **การพัฒนาระบบการส่งเสริมการประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2538). **การพัฒนาระบบการประเมินตนเองในการใช้หลักสูตรสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและพัฒนาหลักสูตรมหาวิทยาลัย
- วิทยา คู่วิรัตน์. (2539). **การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2543). **รายงานการวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาระบบประเมินผลภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- อังคณา ตุงคะสมิต. (2550). **การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม : กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านนาศรีดงเค็ง จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาและพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.